

A tsuba legendája

(8. rész)

Hó szállingózik

A vén tó sötét színén

Úszó kacsapárra

Shiki

Ma a történetünk a tsubák készítésének szentelt iskolákról szól, vagyis az ezeket készítő mesteremberekről. És azt el kell mondani már a legelején, hogy ez a téma végtelenül összetett; íme az okok, hogy miért is. Közismert, hogy voltak elismert mesterek, akiknek megvolt a saját, jól megkülönböztető stílusuk, és számos iskolát alapítottak. A tanítványaik is sok tsubát készítettek. De sokan irigykedni kezdtek rájuk és elkezdtek nagyon hasonló hamisítványokat készíteni. És hogyan lehet megkülönböztetni egy korai Tsubát a *Myochin* mesterek családjának egyik tanítványát, egy másolattól vagy egy hamisítványtól, amelyet egy olcsóbban dolgozó kézműves készített egy szegényebb szamuráj megbízásából? Számosan más mesterek kedvelt munkáiról készítettek másolatokat, teljesen legitim módon - "ha szeretnéd az egyik ismert mester munkáját, akkor megcsinálom, de az én aláírásomat vésem rá". És itt találgatnunk kell - ez most hamisítvány, vagy "így fogant"?

Kezdjük a leghíresebbekkel, a *Myochin* családdal – akik vezetők voltak a páncél készítésben Japánban a XII. századtól kezdve. A kardhoz való tsubákat azonban először *Nobue* készítette, aki szám szerint a 17. mester volt a családban és a XVI. században élt. Munkáinak azonosítását azonban bonyolítja az, hogy hétféleképpen szignózta műveit. Tsubáit "nemes tsubáknak" nevezték. Leszármazottai a 19. századig készítettek tsubákat.

A "Három ebihal" *tsuba*, *Nobue* mester munkája. Úgy vélik, hogy *Nobue* az *Owari*-stílusú *tsubákra* specializálódott az *Azuchi-Momoyama* korszakban.

Munkái jól megkülönböztethetőek szépségük és kecsességük, tartós patinájuk és a felhasznált vas által, mely szélein hangsúlyos *tekkotsu*-t mutat. A fenti képen az ő *tsubáját* láthatjuk. Három ebihal a körön belül, és mindegyik ebihalon vésett kis krizantémok. Ez a *tsuba* a *Kuroda* család tulajdonában volt. XVI. századig.

A *tsuba* kör alakú és az átmérője 8,5-8,45 cm.

A *Hoan* iskola neve szintén az alapító mester nevéből ered, akit *Saburoe Hoan*-nak hívták, és egy kis kastély tulajdonosának a fia volt. Különböző technológiákat használt a munkái során. Az első - *yakite-kusarasi* - savmaratás. A második technológia a *Yaki-Namasi*, a fém megolvasztása erős hevítéssel, ami miatt a *tsuba* felülete egyenetlenné vált, és az olvadás nyomai láthatóak a felületen, vörös-ibolya patinával. A harmadik a *sukashi* (áttört) technika.

"Vízikerék" *tsuba* a mester aláírásával *Hoan*, a *Momoyama* korból. A *tsuba* egy stilizált vízkereket ábrázol *sukashi* technikával. A vízikerék volt a mester kedvenc motívuma. (Tokió Nemzeti Múzeum)

Az *Owari* tartománybeli *Yamakichi* iskola alapítója *Yamasaka Kichibei*, aki először a vékony tsubákra, majd később a kétkezes *o-dachi* kardok vastagabb és masszívabb tsubáira szakosodott. Ezen iskola a mesterek hét generációján át készített tsubákat. Nagyon szép munkák!

A tsuba előnézete és hátoldala.

Előfordult, hogy a tsubát egyszerre két mester készítette, és két aláírással látták el. Például a fenti tsubát *Kano Natsuo* (1828 - 1898) mester írta alá, azaz ő kovácsolta. Azonban *Tosiosi* mester díszítette, aki ezt a munkát valahol 1865 után készítette.

Anyagok: shibuichi (réz-ezüst ötvözet), shakudo (réz-arany ötvözet), arany, ezüst, réz.
Hossza: 7 cm, szélessége: 6 cm, vastagsága: 0,5 cm. Súly: 121,9 g.

A *tsuba* készítője: *Washida Mitsunaka*, XIX. század. Anyagok: vas, ezüst, réz. Átmérő: 8,3 cm, vastagság: 0,5 cm, súly: 136,1 g. (Metropolitan Museum, New York).

Mivel rengeteg *tsubako*-iskola létezik, teljesen elképzelhetetlen, hogy egy egyszerű cikkben mindegyiket, sőt, akár számottevő részüket is ismertessük, vagy munkáikat bemutassuk, ezért érdemes a leghíresebb, legnépszerűbb és legelterjedtebb munkákra szorítkozni.

Ezek között az iskolák között van a *Shoami* iskola, ami azt jelenti, hogy "valaki, aki tehetséges a művészetekben". Az iskola a *Muromachi* korszak végén keletkezett, és munkáikat eleinte nem szignózták. Ebben az időben ért véget a polgárháborúk korszaka, és kezdődött az *Edo*-korszak békés időszaka. A samurájok szebb dolgokat akartak, mint korábban, ami hatással volt a fegyverek díszítésére.

A *Shoami* iskola mesterei különböző tartományokban dolgoztak, és mindenhol valami újat és sajátosat vittek ebbe a stílusba. Ezért a *Shoami* *tsubák* formái nagyon változatosak. Annyira változatosak, hogy maguk a japánok is viccelődnek: "Ha nem tudod, hogy hívják - mondd, hogy *Shoami!*" Ebben a stílusban az *Edo*-korszak végén nagyon sok mester volt, akik hamisítványokat készítettek. És tisztelettel kell adóznunk a hamisítványok japán mestereinek – mivel mind kellően szépek.

A *Shoami tsuba* fő megkülönböztető jegye a *tsuba* felületének arany-, ezüst-, réz-, vas-, bronzbevonattal való bevonási technológiája. És az egész képet úgy hozták létre, hogy teljesen kitöltötte a *tsuba* minden szabad helyét. Az intarziát a perem áttört vésetei és díszítései egészítették ki, ami más iskolák *tsubáin* általában nem volt megfigyelhetőek. Ilyen például a "Rénszarvas" *tsuba*, amely nagyon gazdagon díszítettnek tűnik, mivel gyakorlatilag alig van rajta szabadon látható fém felület. A rajta lévő, *Nunome-Zogan* technikával, aranyból készült szarvasok képei levelekkel, szárakkal és virágokkal vannak összefonódva.

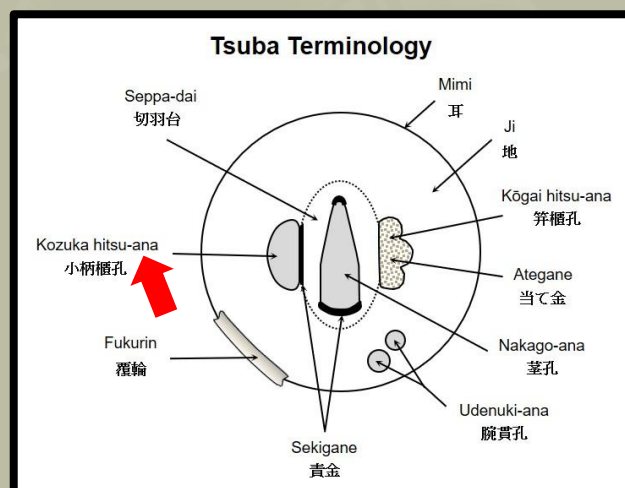

Tsuba "A rénszarvas", *Shoami* stílusban. 1615 – 1868.

Anyagok: vas, arany, réz. Átmérő: 8,1 cm, vastagság: 0,5 cm. Súly 170,1 g.

A *tsuba* azonosságának megállapítását gyakran a rajta lévő szignatúra is nehezítheti. Például a következő képen látható vas *tsuba* nyolc samuráj *mon* képével, amelyeket caracus - szőlőhajtások vesznek körül. A *mon* vagy *kamon* japán emblémák, amelyeket egy személy vagy család azonosítására használnak. Ez a típus a *Kaga*-iskolához (XVII. század) tartozó *Yoshiro* stílusra utal.

De a rajta lévő mesterjegy "Tachibana Krisumi", és ki kellene deríteni, hogy ki az, aki a tsubát aláírta - ennek az iskolának a mestere vagy valamelyik utánczója. És ilyen távoli időkre vonatkozó ilyen részleteket kideríteni nagyon nehéz.

"*Tsuba* családi címerekkel. Tachibana Krisumi mester.

Momoyama kor. (Tokiói Nemzeti Múzeum)

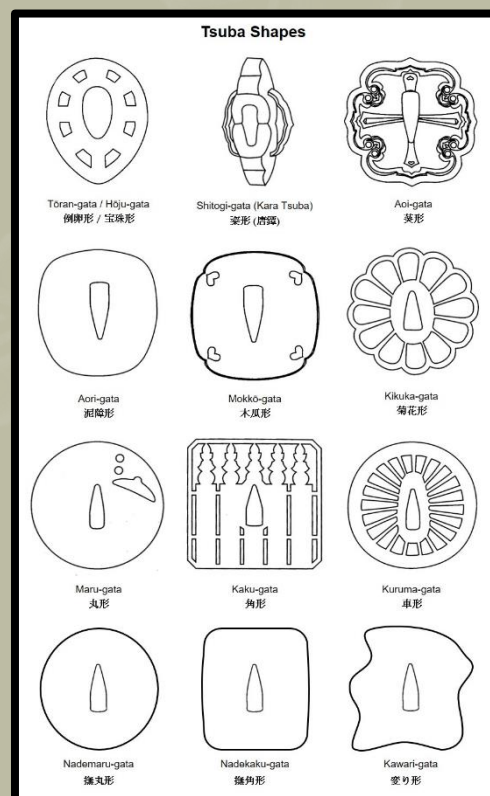
Higo tartományban számos iskola létezett, köztük a *Jingo* mester által alapított *Shimizu* iskola, amely különbözött a többitől a madarak és mindenekelőtt a samurájok által kedvelt sólymok képeit ábrázoló, jellegzetes tsubáival. És itt van egy ilyen *tsuba*. Ez azonban nincs szignózva. És felmerül a kérdés, hogy minden hasonlósága ellenére ennek az iskolának a munkáival - ő az, vagy nem ő? Úgy tartják, hogy maga a *Jingo* megkülönböztető jele a *Hitsu-Ana* bal oldali négyzet alakú kialakítása volt. Ennél a tsubánál ez egy "normális" *Hitsu-Ana*. És a kérdés az – hogy ez a *tsuba* a kreatív fejlődése eredménye vagy hamisítvány?

Tsuba "Sólyom", XVII. század. (Tokiói Nemzeti Múzeum)

A *tsubako* számos iskolája közül az egyik az *Ito* iskola volt, amelyet ismét *Owari Ito Masatsugu* tartományban alapítottak. Az iskola stílusát az áttört díszítések jellemezték. A tsubába vékony lyukat fúrtak, ebbe drótot illesztettek, és így fűrészelték olajozott acéldrót és csiszolópor segítségével. Az egyik népszerű motívum valamiért a labirintus volt. Ezen kívül egy bonyolult, arannyal berakott díszítést is végeztek a *tsuba* felületén.

Békeidőben *Edo* nagyon népszerű volt, így nem meglepő, hogy a hagyományos fegyvereket viselő katonákat ábrázoló tsubákat kezdték használni. A XVII. század végén létezett a *Shoten tsuba* készítő iskola jellegzetes, összetett kompozíciókkal, harci és vallási témákról. Jellemző vonása ezeknek a tsubáknak a kiemelkedő domborzatuk volt, szinte szobrászi kivitelezéssel, mély vésetekkel és áttörésekkel kombinálva. Emiatt a szokásosnál vastagabbak és nehezebbek voltak, de békeidőben ezt viselték. Egyes tsubákon kevesebb volt, másokon több, de összességében, ha olyan tsubát látunk, amelyen "lovak, emberek és sok arany intarzia keveredik egy csokorba, akkor az kétségkívül a *Shoten* iskolához tartozik vagy hamisítvány, mert a nagy kereslet mindig megteremti és megnöveli a kínálatot. Köztudott, hogy volt két azonos nevű mester soraiban, de a munkájuk különbözött.

Ezen kívül legalább 25 olyan tanítványa ismert ennek az iskolának, akik műveket saját nevükkel írták alá, és számtalan olyan, akik ezzel szemben "Shoten" aláírással szignálták, vagy egyáltalán nem írták alá műveiket! Ezen tsubák formája meglehetősen hagyományos - kör, ovális vagy *mokko* forma. De a lényeg a multfigurális cselekmények, kompozíciók és a réz, ezüst, arany és *shakudo* berakások használata.

Tsuba "Csata" többalakos kompozícióval a *Shoten* iskola stílusában. XVIII. század. Anyagok: vas, arany, ezüst, bronz, réz. Hossza 7,9 cm, szélessége 7,5 cm. Vastagság: 1 cm. Súly: 133,2 g. (Metropolitan Museum, New York) A *tsuba* másik oldalát a következő képen láthatjuk:

A cikk végén felsoroljuk legalább néhány híres *tsubako* mester iskoláját: ezek *Kinai, Goto, Yoshioka, Yokoya, Mito, Yanagawa, Ishiguro, Hamano, Omori, Shonai, Hirata* és még sokan mások. Vagyis ez egy egészen összetett, külön világ volt, amelyben sokan, több évszázadon keresztül éltek. Voltak, akik fémet bányásztak, voltak, akik kovácsoltak, míg mások csiszoltak vagy véstek. Néhány mester az egész *tsuba* összes munkálatát az elejétől a végéig saját maga csinálta, néhányan pedig mások közreműködésével készítették műveiket.

Tsuba "vízi sárkány", Goto iskola, akiket az különböztet meg más iskoláktól, hogy lágy anyagokkal, színesfémekkel dolgoztak. Khobasi Mune Kawasita mester műve az Edo-korszakból.

Folytatás következik ...

A fordítás az alábbi cikk felhasználásával készült: <https://en.topwar.ru/155179-legenda-o-cuba-cube-chast-8.html>